

GLADSAXE KOMMUNE

Byrådssekretariatet

Den 8. maj 2024

Vejledning

Valgstyrere

Valgsekretærer

Valgmedhjælpere

Tilforordnede

Afholdelse af EU-valg i 2024

Indhold

1. Generelle oplysninger	3
1.1. Praktisk information.....	3
2. Hvem kan stemme ved et EU-valg	5
2.1. Valglisten.....	5
3. Arbejdsfordelingen på valgstedet.....	6
3.1. Valgstyrere	6
3.2. Valgsekretærer og valgmedhjælpere.....	6
3.3. Tilforordnede vælgere.....	6
4. Praktisk information om valgdagen	7
4.1. Navneskilte.....	7
4.2. Pauser.....	7
4.3. Mad og forfriskninger.....	7
4.4. Aviser.....	7
4.5. Valgbolcher	7
4.6. Rygning.....	7
4.7. Valgarrangement på Rådhuset	8
5. Valgets afvikling.....	9
5.1. Valglokalet.....	9
5.2. Valgagitation	9
5.3. Tavshedspligt.....	9
5.4. Hjælp til afstemningen.....	10
5.5. Handicapørsel til valgstederne.....	11
5.6. Klager over valgets afvikling.....	12
6. Valgmaterialet	13
6.1. Elektroniske valglisten og valgkort	13
6.2. Stemmesedler	13
6.3. Brevstemmer.....	13
7. Arbejdsopgaver.....	15
7.1. Ved indgangen.....	15
7.2. Valglisteførere	15
7.3. Stemmeseddeludlevererne.....	18
7.4. Tilsyn med stemmerum	19
7.5. Opsyn med stemmekasser	21
8. Optælling.....	22
8.1. Opgørelsen af stemmeprocenten kl. 12, kl. 16 og kl. 20.	22
8.2. Opgørelse og afslutning af valget ved valgbordene.....	22
8.3. Stemmeoptællingen.....	22
8.4. Kandidater og optælling.....	22
8.5. 1000 stemmer prognose.....	23
8.6. Resultatet af optællingen.....	23
8.7. Offentlig stemmeoptælling.....	24
8.8. Fintælling.....	24
9. Kontaktinformation	25

1. Generelle oplysninger

Denne vejledning er lavet til generel information af valgstyrelser, valgsekretærer, valgmedhjælpere og valgtilfornordede ved valg i Gladsaxe Kommune – I kan også læse mere om valg på www.gladsaxe.dk/valg.

Valglovene og de tilknyttede vejledninger angiver reglerne for afholdelse af valg. Overholdelse af disse regler er afgørende for, at valgene kan afvikles korrekt og kan anses for gyldige.

Valgstyrelsernes formand har ansvaret for, at valget afvikles tilfredsstillende på valgstedet. Opstår der situationer, hvor der er den mindste tvivl, skal valgstyrelser, valgsekretærer, valgmedhjælpere og tilfornordede derfor henvende sig til valgstyrelsernes formand, hvis anvisninger skal følges.

Afstemningstiden er kl. 8 - 20 (kl. 9 – 20 på søn- og helligdage) og derefter indtil valgstyrelsernes formand har sikret sig, at der ikke er flere vælgere, der ønsker at stemme.

1.1. Praktisk information

Mødetid og afbud

EU-valget 9. juni 2024 starter kl. 9 for vælgerne og du skal møde på valgstedet efter følgende plan:

Valgstyrelserformænd og valgstyrelser	Senest kl. 8.00
Tilfornordede	Senest kl. 8.30

Hvis du bliver forhindret i at påtage dig hvervet som valgstyrelser/tilfornordnet pga. sygdom, bedes du omgående melde afbud til Tina Boldt i Byrådssekretariatet på telefon 39 57 50 06 eller mail tinbol@gladsaxe.dk. Det samme gælder, hvis du bliver syg på selve valgdagen.

Honorar for deltagelse i valget

Valgstyrelserne (inkl. valgstyrelserformanden) og tilfornordede får udbetalt et honorar for deltagelse på valgdagen inkl. optællingen på valgstedet i henhold til valglovgivningen og kommunestyrelsesloven.

Honoraret for tilfornordede udgør (2024-beløb):

Tilfornordede, hele valgdagen	1.350 kr.
-------------------------------	-----------

Honoraret udbetales til Nemkonto efter valget, og det forventes at være til rådighed ca. 4 uger efter valgdagen.

Da honoraret er B-indkomst trækkes ikke skat af beløbet før udbetalingen, men beløbet bliver indberettet til SKAT.

Stem inden valgdagen

Det er en fordel at have brevstemt inden valget, så du ikke skal forlade valgstedet for at stemme på selve valgdagen.

2. Hvem kan stemme ved et EU-valg

Stemmeret til EU-valg har personer, som på valgdagen:

- har valget til Folketinget,
- har dansk indfødsret (statsborgerskab), har opnået alderen for valget til Folketinget (18 år) og har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i EU,
- er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i EU, har opnået alderen for valget til Folketinget (18 år) og har fast bopæl i Danmark, eller
- har dansk indfødsret (statsborgerskab), har opnået alderen for valget til Folketinget (18 år) og har fast bopæl i Danmark.

En person har valget til Folketinget, hvis vedkommende har dansk indfødsret (statsborgerskab), er fyldt 18 år, har fast bopæl i riget, og ikke er under værgemål (umyndiggjort ved fuld fratagelse af retlig handleevne). Personer under værgemål kan stemme til EU-valg, hvis de i øvrigt opfylder valgretsbetingelserne til EU-valget ift. statsborgerskab, alder og bopæl.

I en række tilfælde kan danske statsborgere bevare deres stemmeret ved enten registrering eller ansøgning, selvom de har taget ophold i udlandet.

Personer, der har fast bopæl på Færøerne eller i Grønland, har som udgangspunkt ikke valget til Europa-Parlamentet. Det skyldes, at Færøerne og Grønland ikke er med i EU. Personer, der har dansk indfødsret, og som midlertidigt har taget ophold på Færøerne eller i Grønland, kan dog under visse betingelser bevare valget til Europa-Parlamentsvalg i Danmark.

Pr. 1. januar 2024 har herboende britiske statsborgere ikke længere stemmeret ved EU-valg, som følge af Storbritanniens udtrædelse af EU.

Udlændinge, der er udvist af Danmark ved endelig dom eller afgørelse, har ikke stemmeret til EU-valg.

2.1. Valglisten

Valglisten er en liste over de stemmeberettigede vælgere i kommunen, der er registreret af Folkeregistret. Alle valgsteder i Gladsaxe Kommune anvender elektroniske valgsteder.

Det fremgår af valglisten, hvem der opfylder betingelserne for stemmeret, og dermed kan deltage i valget i Gladsaxe Kommune. Vælgerne på valglisten er fordelt på kommunens 9 valgsteder ud fra deres bopæl.

Spørgsmål på valgdagen til valglisten kan rettes til Folkeregistret – se kontaktinformation bagerst i vejledningen.

3. Arbejdsfordelingen på valgstedet

3.1. Valgstyrere

Gladsaxe Kommune har 9 valgsteder, og der er til hvert valgsted udpeget 6 valgstyrere på valgsteder med over 5.000 vælgere og 5 valgstyrere på de øvrige valgsteder. På hvert valgsted er der blandt valgstyrerne udpeget en valgstyrerformand.

Valgstyrerformanden og valgstyrerne har det overordnede ansvar for hele afstemningens forløb og det overordnede opsyn med, hvad der foregår i valglokalet.

3.2. Valgsekretærer og valgmedhjælpere

På hvert valgsted er der udpeget en valgsekretær og en valgmedhjælper.

Valgsekretæren og -medhjælperen er kommunale embedsmænd, som gør valgstedet klar til valgdagen og har til opgave at hjælpe valgstyrerformanden, valgstyrerne og de tilforordnede med valgets gennemførelse og optælling.

3.3. Tilforordnede vælgere

De tilforordnede vælgere bistår valgstyrerformanden og valgstyrerne med de forskellige arbejdsopgaver, f.eks.:

- Registrering af vælgere ved valgbordene
- Stemmeseddeludlevering
- Opsyn med stemmerummene
- Opsyn med stemmekasser
- Stemmeoptælling
- Praktiske opgaver på valgstedet

Formanden for valgstyrerne instruerer sammen med valgsekretæren og valgmedhjælperen de tilforordnede i de forskellige opgaver.

På hvert valgsted er der udarbejdet en plan for fordeling af arbejdsopgaverne. Af arbejdsplanen fremgår det, hvad den enkelte tilforordnede skal arbejde med i løbet af dagen, retningslinjer for afløsning ved fravær, frokostpause m.v.

De tilforordnedes arbejdsopgaver slutter først, når stemmeoptællingen er færdig, og de må derfor ikke uden aftale med valgstyrerformanden forlade valgstedet inden da.

4. Praktisk information om valgdagen

4.1. Navneskilte

Alle skal dagen igennem bære navneskilt, der udleveres inden valgets begyndelse.

4.2. Pauser

Valgstyrerne og de tilforordnede vælgere skal i hele afstemningstiden bemandede de fastlagte pladser, og må kun forlade pladsen, når der er afløsning eller holdskifte.

4.3. Mad og forfriskninger

Der vil på valgdagen være mad og forfriskninger til rådighed.

Dagen starter med morgenkaffe/te og morgenbrød, og der vil blive budt på eftermiddagskaffe/te med brød.

De tilforordnede holder frokostpause efter aftale med valgstyrerformand og valgsekretær. Gladsaxe Kommune sørger for en let frokostforplejning samt aftensmad på valgstederne.

Dagen igennem er der vand, saft og frugt til stede. Der bydes på én øl til aftensmaden og én øl, når optællingen er færdig på valgstedet. Herudover må der ikke indtages alkohol.

4.4. Aviser

Hvert valgsted vil modtage dagens udgave af de landsdækkende aviser til fri afbenyttelse i pauserne. Dagens aviser bliver leveret hurtigst muligt sammen med forplejningen på valgstederne.

4.5. Valgbolcher

Vælgerne bydes på valgbolcher fremstillet specielt til Gladsaxe Kommune, der placeres i skåle på valgbordene og valgkontoret.

4.6. Rygning

Rygning på skoler og biblioteker er forbudt, og der må ikke ryges i valglokalerne.

4.7. Valgarrangement på Rådhuset

Ved Byrådsvalg og Folketingsvalg afholdes på valgaftenen et arrangement i forhallen på Gladsaxe Rådhus for kandidater, valgstyrere, tilforordnede mv.

Der afholdes ikke arrangementer i forbindelse med folkeafstemninger og EU-valg (medmindre disse valg falder sammen med enten et Byrådsvalg eller et Folketingsvalg).

Ved Byrådsvalg og Folketingsvalg er valgstyrere, valgsekretærer og -medhjælpere samt de øvrige tilforordnede på valgstederne velkomne til at deltage, når optællingen er afsluttet på valgstedet.

Kandidater, der er udpeget som tilforordnet på et valgsted, kan deltage i valgarrangementet, når valgstedet er lukket og inden stemmeoptællingen er afsluttet. Der udpeges til valgstederne supplerende fintællere til afløsning af kandidater. Valgstyrerformanden skal orienteres inden valgstedet forlades.

Da valgstyrerne har ansvaret for valgstedet må kandidater, som samtidig er udpeget som valgstyrer, ikke forlade valgstedet før stemmeoptællingen er endeligt afsluttet, afstemningsresultatet er godkendt og afstemningsbøgerne underskrevet. Det betyder, at valgstyrere (som også er kandidater) ved byråds/regionsrådsvalg først kan forlade valgstedet, når begge valg er optalt og afsluttet på partistemme-niveau.

De øvrige tilforordnede har mulighed for at deltage efter optællingen af de personlige stemmer ved Byrådsvalg under forudsætning af, at stemmeoptællingen for regionsrådsvalget er afsluttet.

På hvert valgsted møder ved Byrådsvalg et supplerende antal kommunale medarbejdere, der skal afløse kandidaterne i den foreløbige fintælling af de personlige stemmer ved byrådsvalget. Valgsekretæren har ansvaret for gennemførelsen af den foreløbige fintælling på vegne af valgstyrerformanden.

Valgets afvikling

4.8. Valglokalet

Der skal være ro i valglokalet.

Valgstyrerformanden kan under hensyn til ro og orden i stemmelokalet bortvise personer, der ikke står for afstemningen. Antallet af vælgere kan af samme hensyn begrænses i stemmelokalerne, hvis det er nødvendigt.

Vælgere skal have uforstyrret adgang til og fra valglokalerne, og der må ikke foretages indsamlinger af nogen art, vælgerundersøgelser og lignende, medmindre der er givet tilladelse af Valgbestyrelsen.

Valgstyrerformændene vil på valgdagen være orienteret om, hvilke tilladelser, der er givet til indsamling uden for valgstederne.

Uanset tilladelsen må indsamlerne ikke forhindre adgangen til valgstedet.

4.9. Valgagitation

Vælgere må ikke udsættes for påvirkning gennem valgagitation i valglokalerne eller i de umiddelbare adgangsveje hertil, f.eks. gange, trapper, skolegårde og lignende.

Ingen valgstyrer, valgsekretær eller valgmedhjælper og tilforordnet må under afstemningen give råd, anvisning eller opfordring med hensyn til hvilken kandidat, liste eller lignende vælgeren skal stemme på.

Ligeledes må ingen bære opfordringer eller andre kendetegn, der angiver en bestemt måde at afgive sin stemme på. Sådanne kendetegn omfatter også emblemer, mærkater, eks. FN's verdensmålsnål, EU-flag eller udenlandske flag (Dannebrog må godt bæres).

Partiemblemer, valgmærker og lign. må dog gerne bæres af *vælgere, som møder op for at stemme*.

4.10. Tavshedspligt

Alle valgstyrere, valgsekretærer, valgmedhjælpere og tilforordnede har tavshedspligt om valghandlingen.

Det må derfor aldrig oplyses over for andre, om en vælger har været til stede for at afgive stemme. Der må heller aldrig videregives oplysninger om forhold vedrørende en vælgers stemmeafgivning.

Overtrædelse af tavshedspligten kan straffes med bøde eller fængsel.

4.11. Hjælp til afstemningen

Alle vælgere har ret til at få hjælp til afstemningen enten via hjælpemidler til stemmeafgivningen eller ved personlig bistand til stemmeafgivningen.

Hjælpen kan også blot omfatte vejledning om fremgangsmåden ved stemmeafgivning, og behøver derfor ikke at være knyttet til et handicap eller til brugen af valgstedets hjælpemidler.

Hjælp til stemmeafgivning er et tilbud til vælgerne. Det er altid vælgeren selv – og ingen andre – der bestemmer, om behovet for hjælp er til stede. Der vil på alle valgsteder være opslag om muligheden for at få hjælp.

Hjælpemidler til stemmeafgivning

På alle valgsteder er følgende hjælpemidler til rådighed:

- Sorte penne (bruges i udvalgte stemmebokse)
- Lup til forstørrelse af tekst på stemmesedlen
- LED-lampe for lystilpasning
- Særlige stemmebokse med plads til at yde personlig bistand
- Overlægsplade til stemmesedlen (kun folkeafstemninger)

Vælgeren har også mulighed for at medbringe egne særlige hjælpemidler ved stemmeafgivningen.

På Hovedbiblioteket Valgsted opstilles en handicapvenlig stemmeboks med *hæve-/sænkebord og CCTV (forstørrelsesapparat med skærm)* til regulering af skriftstørrelse, kontraster og lysstyrke. Vælgere, hvis bopæl ikke hører under dette valgsted, skal inden valgdagen søge om at flytte valgsted pga. tilgængelighed.

Personlig bistand til stemmeafgivning

Personlig bistand til en vælger gives af to myndighedspersoner (en valgstyrrer eller en tilforordnet) eller én myndighedsperson og én person, som vælgeren selv har udpeget.

Vælgere, der pga. manglende førlighed eller lignende ikke kan bevæge sig ind i stemmelokalet, vil kunne stemme umiddelbart uden for lokalet (en såkaldt "vognstemme") med bistand fra to personer, som beskrevet ovenfor.

Der skal som hovedregel altid medvirke en myndighedsperson, hvis vælgeren ønsker hjælp, men personlig bistand kan gives af én personlig hjælper alene, dvs. uden medvirken af en myndighedsperson, i særlige tilfælde.

Personlig bistand alene ved én personlig hjælper kan gives, når vælgeren:

Udtrykkeligt og utvetydigt tilkendegiver dette overfor en myndighedsperson, og ønsket er begrundet i en umiddelbar konstaterbar eller dokumenterbar fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.

Det betyder, at ønsket om én personlig hjælper skal tilkendegives direkte overfor myndighedspersonen, dvs. uden risiko for misforståelser og uden brug af pårørende eller fremmedsprogstolk. Vær opmærksom på, at brug af tegnsprogstolk accepteres som en direkte, udtrykkelig og utvetydig tilkendegivelse, hvis vælgeren *alene* kan kommunikere ved brug af tegnsprog.

Ligeledes skal myndighedspersonen kunne se eller konstatere den fysiske eller psykiske funktionsnedsættelse, eks. brækkede lemmer, brug af kørestol, krykker, førerhund mv. Ikke synlige funktionsnedsættelser er også omfattet, og kan dokumenteres ved ledsagerkort, handicapparkeringskort, lægeerklæring mv.

Det er en myndighedsperson på valgstedet, der træffer beslutning om brug af én personlig hjælper kan tillades. Hvis betingelserne ikke er opfyldt, tilbydes i stedet almindelig hjælp ved to personer.

Hvem kan yde personlig bistand?

Den personligt udpegede hjælper må alene hjælpe med stemmeafgivningen, men i øvrigt ikke give vælgeren råd og opfordring eller i øvrigt påvirke beslutningen.

Hjælperen behøver ikke at have valget eller være myndig, men skal dog have alder og modenhed til at forstå hjælper-funktionen.

Kandidater til valget må ikke yde hjælp som myndighedsperson, men dog godt som den person, vælgeren selv har udpeget. Det samme gælder for kandidaters ægtefælle eller samlever, der heller ikke må hjælpe som myndighedsperson, men dog gerne som personlig udpeget hjælper.

4.12. Handicapkørsel til valgstederne

Gladsaxe Kommune tilbyder gratis transport til og fra valgstederne for syge, svækkede eller dårligt gående vælgere.

Der er annonceret i lokalaviserne og på Gladsaxe Kommunes hjemmeside omkring transportordningen, og alle modtagere af hjemmehjælp har fået orientering om tilmelding til gratis kørsel.

Vælgere, der ønsker at benytte sig af den gratis transport til og fra valgstederne, skal senest en uge inden valgdagen rette henvendelse til Gladsaxe Kommune – se kontaktinformation bagerst.

4.13. Klager over valgets afvikling

Hvis en vælger på valgdagen klager over afviklingen på valgstedet, skal vælgeren henvises til valgstyrrerformanden, der træffer beslutning om forholdene på valgstedet.

Hvis en løsning ikke kan findes på valgstedet, orienterer valgstyrrerformanden om muligheden for at klage over valget.

- Klager over Byrådsvalg i Gladsaxe Kommune skal sendes til valg@gladsaxe.dk
- Klager over Regionsrådsvalg skal sendes til Regionsrådet.
- Klager over Folketingsvalg, Europa-Parlamentsvalg og folkeafstemninger stiles til Folketinget og skal sendes til Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

5. Valgmaterialet

Valgmaterialet består af:

- Elektroniske valglister og valgkort
- Stemmesedler
- Brevstemmer

5.1. Elektroniske valglister og valgkort

Der findes elektroniske valglister ved alle valgborde, som indeholder en oversigt over alle vælgerne på valgstedet. Vælgerne kan gå hen til hvilket som helst valgbord på valgstedet.

Opstår der tvivl om, hvorvidt en vælger burde være optaget på valglisten, kontaktes valgstyrerformanden eller valgsekretæren.

Valgstyrerformanden eller valgsekretæren kontaktes ligeledes, hvis de elektroniske valglister angiver, at vælgeren allerede har stemt.

Der er sendt valgkort til samtlige vælgere inden valgdagen. Valgkortet skal bruges ved udleveringen af stemmesedlen. Vælgeren kan stemme trods glemte valgkort mod behørig identifikation – vælgeren henvises til valgkontoret på valgstedet.

Bemærk, at valgbordets nummer fortsat er anført på valgkortet i det tilfælde, at de elektroniske valglister er ude af drift.

5.2. Stemmesedler

Stemmesedlerne leveres fra trykkeriet i bundter med 100 stk., som igen er samlet i kasser med 500 stk. Bundterne er gennemtalt hos trykkeriet, men tælles igen på valgkontoret inden udlevering til valgbordene, - og igen ved det enkelte valgbord.

5.3. Brevstemmer

En vælger kan ikke afgive stemme ved et valg, hvis vælgeren allerede har brevstemt. Brevstemmen er i så fald endelig. Det fremgår af de elektroniske valglister hvem, der har brevstemt før valgdagen.

En vælger kan godt brevstemme flere gange. Det er dog den senest afgivne brevstemme, der er den gældende.

Brevstemmerne er gennemgået af to valgstyrelere inden afstemningen, og hver enkelt i betragtning taget brevstemmekonvolut opbevares uåbnet indtil afstemningen er afsluttet.

Først efter afstemningens afslutning lægges brevstemmesedlen ned i en stemmekasse.

6. Arbejdsopgaver

6.1. Ved indgangen

Som tilforordnet byder du velkommen til valgstedet og sørger for, at vælgerne kan finde valglokalet og valgbordene. Vær opmærksom på adgangsforholdene for vælgerne både ude og inde.

I tidspunkter med spidsbelastning sørges for, at en eventuel kø dannes før valgbordene, dvs. inden stemmesedlerne udleveres.

Vælgere, der ikke medbringer valgkort, skal henvises til valgkontoret, og vælgere, der ønsker hjælp til stemmeafgivningen, sættes straks i forbindelse med valgstyrene.

6.2. Valglisteførere

6.2.1. Modtagelse og kontrol af valgkort

På alle valgsteder er der elektroniske valglister, og vælgeren kan gå hen til det bord, hvor køen er kortest. Den elektroniske valgliste er fælles for alle valgborde.

Vælgeren afleverer sit valgkort, og valglisteføreren skanner valgkortet i det elektroniske valgsystem, hvor vælgerens oplysninger fremgår.

Valglisteføreren skal sikre sig, at man har den rette person stående over for sig.

Valglisteføreren **skal** bede vælgeren oplyse sin fødselsdato. Dette er **obligatorisk**, og det er ikke tilstrækkelig legitimation, at vælgeren foreviser sit valgkort. Hvis vælgeren ikke ønsker at oplyse sin fødselsdato kan stemmeseddel kun udleveres, hvis vælgerens identitet på anden vis er sikret.

Vælgeren skal på forespørgsel oplyse navn og bopæl for at sikre rette identitet, men dette er ikke obligatorisk for valglisteføreren at spørge om.

Ved tvivl om en vælgers identitet, kan vælgerens identitet fastslås ved yderligere dokumentation, - f.eks. kørekort, sundhedskort, pas, visa-Dankort eller lignende (eks. kan det digitale sundhedskort og kørekort også anvendes). Hvis der stadig er tvivl om vælgerens identitet, kan der stilles krav om billedlegitimation. Vælgeren kan også identificeres ved personligt kendskab hos en af de tilstedeværende myndighedspersoner (ikke hos andre vælgere).

Det er således ikke afgørende, hvordan vælgerens identitet fastlås, når blot der ved registreringen ikke er tvivl om identiteten.

Man kan godt afgive stemme, selvom man ikke medbringer et valgkort. Vælgere, der ikke har noget valgkort henvises til valgkontoret.

6.2.2. Kontrol af vælgeren på valglisten

Valglisteføreren påser, at vælgeren bliver afmærket på valglisten. I Gladsaxe Kommune er valglisterne elektroniske og afmærkning sker ved scanning af valgkortet.

Er vælgeren allerede afmærket på listen, kan vælgeren ikke stemme. Ved tvivl kontaktes valgkontoret.

Personer, der opfyldte valgretsbetingelserne ved valglisternes udarbejdelse, men som ved en fejltagelse ikke er blevet optaget, kan til enhver tid optages på valglisten. Det kan også ske på selve valgdagen.

Bliver det aktuelt på et valgsted, må optagelse på valglisten kun ske efter forudgående aftale med Folkeregisteret. Se kontaktoplysninger bagerst i vejledningen.

Personer, der efter aftale med Folkeregisteret optages på valglisten på valgdagen, skal optages sidst på vedkommende valgliste.

6.2.3. Afstemning af udleverede stemmesedler og modtagne valgkort

Valgkortene skal opbevares af de tilforordnede, og skal hele tiden stemme med antallet af de udleverede stemmesedler.

Valgkortene samles i bundter á 10 (elastikker skal benyttes). Man har herved på en nem måde mulighed for at kontrollere, om antallet af udleverede stemmesedler passer med antallet af modtagne valgkort. Antallet af vælgere, der har stemt, kan da hurtigt udregnes og sammenholdes med antallet på den elektroniske valgliste.

6.2.4. Brevstemmer

Registrering af brevstemmer sker på Gladsaxe Rådhus før valgdagen.

Vælgere uden fast bopæl, vælgere med ukendt adresse, statsudsendte samt udlandsdanskere, der har begæret sig optaget på valglisten hører under Hovedbiblioteket Valgsted.

Brevstemmer, der modtages på valgstedet efter afstemningens begyndelse, opbevares uåbnede og kommer ikke i betragtning.

De konvolutter, som kommer i betragtning, opbevares hver især sammen med det tilhørende følgebrev og omslag, indtil valghandlingen er afsluttet. Stemmesedlerne lægges først derefter ned i stemmekasserne.

Såfremt den samme vælger rettidigt har afgivet mere end én brevstemme, er det alene den sidst afgivne brevstemme, der kommer i betragtning. Tidspunktet for stemmeafgivningen fremgår af følgebrevet. Eventuelt tidligere afgivet brevstemme forsynes med en påtegning herom og kommer ikke videre i betragtning, men lægges i en bunke for sig.

Vælgere, der har afgivet brevstemme, kan *ikke* afgive stemme til valget ved personligt fremmøde.

6.2.5. Afslutning af valget

Antal stemmesedler og antallet af borgere, der har stemt opgøres.

6.2.6. Opgørelse og afslutning af valget ved valgbordene

For hvert valgbord afleveres et stemmeseddelregnskab samt en opgørelse over stemmesedlerne. Der udleveres et skema til hvert valgbord som skal udfyldes.

6.3. Stemmeseddeludlevererne

6.3.1. Eftertælling af stemmesedlerne

Stemmesedlerne er leveret i bundter med 100 stk., som igen er samlet i kasser med 500 stk.

Bundterne er talt på trykkeriet, men eftertælles på valgkontoret og udleveres i bundter af 100 stk. til valgbordene. Bundterne skal eftertælles igen ved valgbordene.

Sørg for at stemmesedlerne inddeles i bundter á 10 stk. ved eftertællingen, ligesom de modtagne valgkort samles i bundter á 10 stk. Man vil herved have nem mulighed for at kontrollere, om antallet af udleverede stemmesedler passer med antallet af modtagne valgkort og opgørelsen på den elektroniske valgliste.

6.3.2. Udlevering af stemmesedler

Når vælgeren er registreret på den elektroniske valgliste, modtager den tilforordnede, der udleverer stemmesedlerne, valgkortet fra valglisterføreren og giver stemmesedlen til vælgeren.

Ved udleveringen af stemmesedlerne må der udvises den største agtpågivenhed, da der ved valghandlingens afslutning skal ske en nøjagtig opgørelse over stemmesedlernes anvendelse.

Ved udlevering af stemmesedlen til vælgeren må stemmesedlen ikke være sammenfoldet.

6.3.3. Tilbagelevering af stemmesedler

Hvis vælgeren (efter at være blevet registreret) ikke ønsker at afgive stemme ved et af valgene, skal stemmesedlen lægges til side og registreres som tilbageleveret i forbindelse med opgørelsen af valget.

*En tilbageleveret ubrugt stemmeseddel må **ikke** lægges tilbage i bunken med nye stemmesedler, da den indgår i opgørelsen af valget.*

6.3.4. Ombytning af stemmesedler

Hvis en stemmeseddel inden nedlægningen i stemmekassen findes ubrugelig, eller ved uheld gøres ubrugelig, kan vælgeren ved henvendelse til valgbordet få den ubrugelige stemmeseddel ombyttet med en anden.

Ombyttede stemmesedler skal opbevares særskilt, da de indgår i opgørelsen af valget.

Ombytning kan ikke ske, når stemmesedlen er lagt i stemmekassen.

6.3.5. Afstemning af stemmesedler/valgkort

Beholdningen af stemmesedler skal afstemmes med antallet af modtagne valgkort og registrerede vælgere i den elektroniske valgliste.

Afstemning foretages for hver 10. vælger. Lav bundter af 10 valgkort som beskrevet ovenfor.

Der holdes særligt regnskab med ombyttede og tilbageleverede stemmesedler.

6.4. Tilsyn med stemmerum

6.4.1. Tilsyn med stemmerummene

I hvert stemmerum skal der være et skriveredskab og opsat følgende opslag:

- Kandidatlistor (valg) *eller* afstemningstema (folkeafstemning)
- Vejledning om at stemme
- Opslag om adgangen til ombytning af stemmesedler

Alle opslag i stemmerummene bør, i det omfang det er muligt, anbringes direkte over den opsatte skriveplade.

Det undersøges jævnligt om opslag og skriveredskab er i orden, - og ikke fjernet eller beskadiget. Glemte ting tages i forvaring af de tilfornordnede, så det undgås, at f.eks. valgtryksager bliver liggende i stemmerummet.

De tilfornordnede må ikke trække gardinet fra, mens en vælger opholder sig i stemmerummet.

6.4.2. Kun én vælger i rummet ad gangen

Det påses, at der kun er én vælger i hvert stemmerum ad gangen.

Børn må kun være i stemmerummet med vælgeren, hvis de er under den skolepligtige alder og ikke har lært alfabetet. Således undgås det, at børn kommer til at bryde forældrenes stemmehemmelighed ved en fejl.

Større børn må derfor ikke overvære stemmeafgivningen: Det anbefales, at børnene på valgstederne får lov til at se stemmesedlen, går sammen med forældrene ind i stemmerummet, og går ud og venter på den anden side af stemmerummet (gardinet), mens deres forælder stemmer.

De tilforordnede må i deres tilsyn med stemmerummene ikke af servicehensyn være vælgeren behjælpelig med udfyldelsen af stemmesedlen.

Flere må dog gerne være i stemmerummet, hvis vælgeren selv ønsker hjælp til stemmeafgivningen. Ved anmodning om hjælp til stemmeafgivning kontaktes valgstyrene.

6.5. Opsyn med stemmekasser

Før valghandlingens begyndelse skal hver enkelt stemmekasse åbnes således, at de tilstedeværende kan sikre sig, at kassen er tom.

Samtlige stemmekasser skal være aflåst og opstillet synlige for alle i valglokalet. Nøglerne opbevares hos valgsekretæren eller valgstyrrerformanden.

Der skal hele tiden være placeret tilforordnede ved stemmekasserne. Vælgeren skal selv lægge stemmesedlen i stemmekasserne, og stemmemodtageren må nøje påse, at alle vælgere, der har passeret stemmerummene, afleverer deres stemmeseddel.

Stemmesedler må ikke fjernes fra valgstedet, selvom de ikke er benyttede. En vælger må altså aldrig tage en ubenyttet stemmeseddel med.

Hvis man anvender træpinde til at presse de udfyldte stemmesedler sammen i stemmekasserne, skal man være yderst forsigtig således, at stemmesedlerne ikke ødelægges.

Stemmemodtageren må ikke gøre sig bekendt med, hvordan en vælger har stemt.

7. Optælling

Valgbehandlingen afsluttes kl. 20, når der ikke er flere vælgere, der melder sig for at afgive stemme uanset, at valgstyrrerformanden opfordrer til det. Afstemningen fortsætter således også efter kl. 20, så længe der er vælgere.

Formanden for valgstyrrerne lægger først efter valgets afslutning brevstemmerne i stemmekasserne (konvolutterne) uåbnede.

7.1. Opgørelsen af stemmeprocenten kl. 12, kl. 16 og kl. 20.

To gange i løbet af valgdagen og ved valgets afslutning skal antallet af afgivne stemmer inkl. brevstemmer opgøres.

Tallet skal opgives til Valgsekretariatet – se kontaktoplysninger bagerst i vejledningen.

7.2. Opgørelse og afslutning af valget ved valgbordene

For hvert valgbord afleveres et stemmeseddelregnskab samt en opgørelse over stemmesedlerne, der skal sikre, at antallet af registrerede vælgere passer med antallet af udleverede stemmesedler, tilbageleverede stemmesedler eller ombyttede stemmesedler. Der udleveres et skema til hvert valgbord, som skal udfyldes.

7.3. Stemmeoptællingen

Stemmeoptællingen foretages af valgstyrrerne, de tilforordnede samt valgsekretæren og valgmedhjælperen.

Valgstyrrerformanden, valgstyrrerne, valgsekretæren eller valgmedhjælperen orienterer de tilforordnede om, hvordan optællingen skal organiseres.

7.4. Kandidater og optælling

En kandidat kan ikke deltage i optællingen af den kandidatliste, vedkommende er opstillet for. En kandidat kan heller ikke deltage i opgørelsen af de personlige stemmer for kandidater for samme parti og listestemmer, som vedkommende er opstillet for.

Kandidaten må derfor godt optælle stemmesedler for andre partier eller for kandidater uden for partierne, og må i øvrigt godt være med til at grovsortere stemmesedlerne, når de tages ud af stemmekasserne.

Disse regler gælder også for kandidatens ægtefælle eller samlever og uanset om kandidaten, ægtefællen eller samleveren er valgstyrer, tilforordnet eller kommunal medhjælper.

Ved folkeafstemninger er der ikke kandidater på valg, og derfor ikke anledning til at være særlig opmærksom på eventuelle opstillede kandidater.

7.5. 1000 stemmer prognose

Ved Byrådsvalg foretages en 1000-stemmers prognose på valgaftenen umiddelbart efter optællingen er gået i gang.

Resultatet af 1000-stemmers prognosen sendes hurtigst muligt til Valgsekretariatet.

Der foretages ikke 1000-stemmers prognose ved Folketingsvalg, Regionsrådsvalg, EU-valg eller folkeafstemninger.

7.6. Resultatet af optællingen

Inden stemmeoptællingen påbegyndes udtages stemmesedlerne af stemmekasserne, hvorefter de fordeles mellem det fornødne antal optællingshold.

Stemmesedlerne sorteres på valgaftenen på følgende vis afhængig af valget:

Byrådsvalg

Ved Byrådsvalg optælles stemmesedlerne både på partier og kandidater på valgaftenen.

Stemmesedlerne sorteres og optælles først på partier og resultatet indrapporteres til Valgsekretariatet. Derefter sorteres på partier og kandidater, og alle stemmer afgivet for samme kandidatliste (parti) eller kandidat samles i bunker for sig og optælles.

Folketingsvalg

Ved disse valg sorteres og tælles alene partistemmer på valgaftenen.

Regionsrådsvalg

Alle stemmer afgivet for samme kandidatliste (parti) samles i bunker for sig og optælles.

EU-valg

Folkeafstemninger

Ved folkeafstemninger sorteres stemmesedlerne i ja/nej på valgaftenen. Stemmesedlerne samles i bunker for sig og optælles.

Når de enkelte optællingshold har tilendebragt optællingen af de stemmesedler, der er fordelt til holdet, afgives optællingsresultatet sammen med eventuelle tvivlsomme henlagte stemmesedler til formanden for valgstyrene. Valgstyrene og valgsekretærene foretager derefter bedømmelsen af stemmesedlernes gyldighed.

Valgsekretæren meddeler resultatet af optællingen til Valgsekretariatet.

Valgstedets optælling er først afsluttet, når Valgsekretariatet har godkendt optællingen og alle valgstyrene har påtegnet afstemningsbogen.

7.7. Offentlig stemmeoptælling

Stemmeoptællingen foregår offentligt.

Når optællingen er tilendebragt, opgør valgstyrene resultatet af afstemningen. Resultaterne indføres i afstemningsbøgerne, der underskrives af valgstyrene.

Resultatet fortælles til slut til de tilstedeværende.

7.8. Fintælling

Dagen efter valget sker der fornyet optælling af stemmerne, den såkaldte fintælling.

Fintællingen adskiller sig generelt i valglovgivningen fra optællingen på valgaftenen ved, at de optalte stemmer optælles på kandidatniveau, dvs. ved en fordeling af personlige stemmer. Fintællingen skal foregå dagen efter valget.

Ved Byrådsvalg anses kandidatoptællingen på valgaftenen derfor som en *foreløbig* fintælling. Da der ikke er kandidater ved folkeafstemninger fungerer fintællingen som en *genoptælling*.

Fintællingen udføres af kommunale medarbejdere.

8. Kontaktinformation

Valgsekretariatet

Almene spørgsmål om valg
Klager over valg

Jesper Graff Thøger

valg@gladsaxe.dk

39 57 51 03

Almene spørgsmål om valg
Spørgsmål om tilforordnede

Tina Boldt

tinbol@gladsaxe.dk

39 57 50 06

Folkeregistret

Vælgere og valglister

Mark Korshøj Jensen

makoje@gladsaxe.dk

39 57 57 17

Thrine Lykke

csfthl@gladsaxe.dk

39 57 51 48

Handicapkørsel til valgsteder -

39 57 50 00